

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Refelluntur de eâdem inania modernorum effugia, & nominatim Doctoris
Morlæi in Anglia, & alia ejusdem infra.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

quando circiter Christi ævo vixit, *Apologia, cap. 7. & 9. l. 6. contra Celsum*; ubi sic loquitur: Dicimur scelerrimissimi de Sacramento Infanticidii. Qui ista credis de homine, potes & facere. Tu homo es, & ipse quod & Christianus. Excipe rudem Sanguinem, eo panem tuum satia, vescere libenter. Quod si non potes facere, non debes credere, homo est enim Christianus, quod & tu.

Adde hominis etiam Athei, ac Philosophi Celebris de hoc testimonium: *Averroes comment. in metaphys. mundum*, inquit, peragravi, multaque, adedque omnes regiones circuiui, varias sectas inveni, sed Christianam deteriorem, aut etiam fatuam non reperi: *Quia Deum suum, quem colunt, devorant.*

En quid post accusationem istam supra, quid alibi dicat idem Tertullianus *lib. de Resur. carnis c. 8.* Caro corpore & Sanguine Christi vescimur, ut anima de Deo fingitur.

Quid ad eam *S. Cyprianus de cana*, sæculo tertio. Quam præclarus, inquit, est calix iste, quam religiosa hujus potus ebrietas, per quam accedimus Deo, non habentes sensum hujus mundi, sanguinem fugimus, & intra ipsa Redemptoris nostri vulnera linguam figimus, quo interius, exteriusque rubricati, à sapientibus hujus sæculi judicamur *Amentes*. Quomodo quæso, primi illi veræ Ecclesiæ Christiani, à Sapientibus ethnicis fuissent judicati *Amentes*; Quomodo accusati ut *Antrophagi*: Quomodo *Deum suum quem colunt devorare*? si illi in memoriam Christi sui, panem tantum & vinum in suis cæteribus more Calvinistico manducarent? Illi certe ipsi sapientes ethnici in memoriam amici absentis, aut defuncti, aut Cereris & Bacchi sui, non raro cum pane & vino convivia celebrabant: nihil proinde ipsis circa primos Christianos, absque reale Christi manducatione, mirum vel novum, vel supplicio dignum visum fuisset.

Ex prædictis omnibus hoc irrefragabile formatur argumentum. In primitiva Ecclesia primi illi Patres, primi illi Christiani, imo & primi illi infideles qui Christianorum Ritus ubique explorabant, in Eucharistia realem Christi præsentiam apertè testantur: nec erat in sequentibus sæculis ulla secta quæ eam negaret usque ad Berengarium, qui & errorem illum convictus retractavit: eodemque tenore hodie tota Ecclesia Romana, imo quoad hanc realem præsentiam Lutherana, in credendo procedit. Atqui primitiva Ecclesia fuit experta erroris, ut ipsi sectarii fatentur, & Romana semper, hodieque in hoc est primitivæ conformis. Ergo omnino fatuus convincitur, qui contra hunc apertum omnium sæculorum sensum, solius Calvinii desiramentis adheret. Quam tenues sint umbræ quas Calvinii asclepe pro se objiciunt, ex sequenti earum solutione patebit.

Refelluntur inania Modernorum Effugia, & Doctoris Morlai in Anglia.

Opponunt primò, si Christus esset realiter præsens in Eucharistia, deberet idem Christi corpus esse simul in duobus locis discretis, scilicet in cælo, & in altari. Atqui idem corpus eodem tempore esse in duobus locis involvit contradictionem, quia sic esset in cælo, & simul à cælo abesset.

Resp. Negando minorem, Quia præsentia in uno loco, non est negatio præsentia in alio loco, in

quo solo consistit contradictio, sed sunt duæ affectiones positivæ ejusdem corporis, scilicet præsentia ad hunc locum, & simul præsentia ad alium locum separatum. Hoc si neges Deum alicui corpori posse concedere, non hoc Sacramentum, sed potius Dei omnipotentiam oppugnas. Quinimò reipsa unum corpus in duobus locis discretis divinâ virtute aliquando extitisse, patet *Actor. 9.* ubi Christus in via D. Paulo apparuit, & præsens adfuit, & palam locutus est, *Saul, Saul, quid me persequeris &c.* nec tamen ideo cælum & dexteram patris deseruisse dicendus est, juxta illud *Actor. 3. v. 21. Oportet illum cælum suscipere usque ad tempus restitutionis omnium*, id est, extremi judicii. Apparuit etiam corporaliter Christus Dominus Petro Romam cogitanti, cum diceret, *vado Romam iterum crucifigi*, ut testatur Divus Athanasius in *Apologia pro sua fuga*, & D. Ambrosius contra Auxentium.

Confirmantur hæc à paritate rationis. Quia possunt duo corpora divinâ virtute in uno eodemque loco simul constitui, & se mutuo penetrare: quod camen non minus est contra naturalem constitutionem corporum, quam unum corpus in duobus locis distitis collocari, Patet Joannis 20. v. 6. quando ad Apostolos *venit Jesus januis clausis*, ubi cum penetratione dimensionum in eodem loco fuit janua & corpus Christi, uti passim admittunt Sancti Patres, qui in hoc Christi ingressu manifestum miraculum agnoscunt, uti & in Nativitate ac Resurrectione Domini corpus Virginis & sacrum sepulchrale penetrant.

Opponunt secundò, de ratione corporis, sive quantitatis corporeæ est, in loco extendi, sive habere partes extra partes. Atqui corpus Christi in modica Hostia non habet suarum partium extensionem. Ergo nequit Christus corporaliter in Hostia consecrata contineri.

Resp. Majorem tantum esse veram de extensione intrinsecâ, sive, quod debeat habere partes intrinsecè inter se distinctas, & quoad situm internum: non verò quod debeat una pars esse uno loco, & altera pars alio loco quoad situm extrinsecum. Cum enim situs ille extrinsecus partium sit tantum proprietates naturalis, quam corpus exigit habere quando relinquatur in statu suo naturali, non est cur Deus non possit istius exigentiæ effectum actuale impedire, sunt combustionem ignis, aut illuminationem corporis ex natura sua lucidi. Hic proinde à Doctis merito reprobatur opinio inanis *Carterisii* constituentis essentiam corporis in actuali extensione & impenetrabilitate partium, nisi ea aliter explicetur, ut aliqui conantur. Sed hoc pondus habere non potest apud heterodoxos qui passim profitentur se illius Principis adversari, uti fuscè, & adductis præcipuorum suorum Professorum & Academicarum decretis, ostendit Fridericus Spanhemius ex Academia Leydensi in Hollandia Professor in libro suo de novissimis circa res sacras in Belgio diffidiis, pag. 76. & seq.

Confirmatur apertè ex ipsis Scripturis hæc doctrina Luca cap. 18. v. 25. *Facilius est camelum per foramen acus transire, quam divitem intrare in regnum celorum*, ubi apertè indicatur Deo possibile esse ut camelus transeat per foramen acus, cum dicat hoc facilius esse quam divitem renitentem divitias intrare in regnum Dei, quod tamen cum divina gra-

Hande
kin

Theo-
logia

tia est absolute possibile: aliis & Abraham, & David, & Salomon, & omnes etiam pii Reges & Principes Catholici cælorum regno excluderentur.

Alia argumenta merè plebæja, & per se futilia, à quovis his principis instructo facile dissolventur.

Ex quibus manifestè corruunt nova Asserta D. Morlæi in suis Tractatibus de Controversiis Religionis Romanæ pag. 21. & 22. ubi majori confidentiâ quàm peritiâ asserit, *Transsubstantiationem* in Eucharistia rem esse impossibilem & incredibilem, utpote contrariam *Sensuum* testimonio, & necessariò inducentem ad delitia *Scepticorum* non tantum in aliis artibus & scientiis, sed etiam in ipsis Theologicis.

Sed, ut breviter concludam: Quisquis Theologus est, aut Philosophus mediocris, satis novit non tantum quatuor, sed quinque esse hominis sensus, Fidem autem non esse ex visu, gustu, &c. sed ex solo *Auditu*, ut testatur Apostolus ad Romanos 10. *Fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi*. Verba autem Christi de reali sua præsentia in Eucharistia adeò sunt clara apud præcellentissimos primitivæ Ecclesiæ Patres, quos supra recensui, ut non timeamus nos ad alios scepticos, quàm ad Christum Evangelistas, & primos Ecclesiæ Patres à D. Morlæo relegari.

CAPUT IV.

De Impanatione Lutherana & præsentia Christi in solo usu.

Argumenta quæ hætenus evincunt in Consecratione vi verborum panem mutari & converti in Christi Corpus, & vinum in Sanguinem, probant non fieri impanationem, id est, panem cum Corpore Christi in Eucharistia non permanere, uti contra Lutherum docet Ecclesia Catholica cum *Trident. Sess. 13. cap. 4.* Non enim dici potest una substantia in aliam converti, nisi prima desierit, & altera in ejus locum succedat. Sic lignum non potest converti in ignem, nisi formâ ignis introductâ, forma ligni desierit: neque dici posset virga Moysis converti in serpentem, si virga cum serpente permaneret.

II. Declarant autem hanc transsubstantiationem testimonia Patrum supra allata, qui asserunt panem fieri Corpus Christi, mutari, converti &c. Audi quæso in quarto sæculo primitivæ Ecclesiæ loquentem S. Cyrillum Hieros. *Catechesi 4. mystag.* Aquam olim in vinum convertit in Cana Galilææ, & non erit dignus cui credatur quod vinum in sanguinem transmutaverit?

Idem eodem sæculo profitetur Gregorius Nyssen. *Orat. catech. cap. 37.* Rectè ergo nunc quoque Dei Verbo significatum panem, in Dei Verbi corpus credo transmutari.

Denique S. Ambrosius disertis verbis scribit de pane fieri corpus Christi *lib. 4. de Sacrament. cap. 4.* Panis iste panis est ante verba Sacramentorum, ubi accesserit consecratio de pane fit corpus Christi. Ac pergit ibidem ostendere nihil hic esse creditu difficile: Si enim, inquit, creavit Deus cælum & terram quando non erant, quantò magis poterit panem & vinum, quæ jam existunt, in aliud commutare.

III. Altera controversia cum Lutheranis est, quod doceant Christum esse realiter præsentem in solo usu, & sumptione Eucharistiæ, sic ut in Hostia consecrata

non perseveret dum exponitur in templo, servatur in pyxide, aut ad ægros deferatur.

Sed contra, Postquam Christus consecrationis verba protulit, Eucharistia aliquo temporis spatio in ejus, aut Discipulorum manibus versabatur, antequam singuli ex Discipulis illam manducarent, Ergo si ante Communionem Christi erat sub speciebus Eucharisticis, non est ratio negandi quod postea extra usum sub iisdem perseveret. Vel peto à Lutheranis ut ostendant, ubinam in Scripturis dicatur, quod statim post usum Christus recedat, & evanescat? Nullum certè in Sacris literis exstat istius doctrinæ vestigium. Quinimò ex antiquissimo usu primitivæ Ecclesiæ constat Eucharistiam asservari, & ad ægros deferri consuevisse.

IV. Probatum id primò ex Tertulliano, qui *lib. 2. ad uxorem.* testatur Christianos suo tempore consuevisse Eucharistiam ad suos domum deferre, ut eam opportuno tempore fumerent. Et in *Serm. de lapsis.* narrat mulierem quandam, cum arcam, in qua Sanctum Domini fuerat, indignis manibus aperire tentasset, igne inde surgente deterritam fuisse. En consuetudinem secundi post Christum sæculi, quo author ille vixit, etiam divino miraculo comprobata.

S. Justinus Martyr ejusdem sæculi in *Apolog. 2.* asserit, post Sacra peracta Diaconos solitos fuisse deferre Eucharistiam ad fratres absentes.

S. Ambrosius in *Orat. de obitu Satyri*, narrat Satyrum fratrem suum particulam Eucharistiæ ad colulum suspendisse in naufragii periculo, & sic salvum evasisse.

S. Hieronymus in epist. ad Rusticum, refert S. Exuperium Tolosæ Episcopum, Christi Corpus in canistro vimineo comportasse.

Denique hæc Fides, Usus, & Consuetudo in primitivæ Ecclesiæ adeò certa, & indubitata fuit, ut S. Cyrillus in *epist. ad Gallosyniam*, in terminis affirmare non dubitet eos insanire, qui asserunt Eucharistiam si in alterum diem asservetur vim suam amittere. Errare non potuit Fides, & Consuetudo primitivæ Ecclesiæ, aut qui eam sequuntur. Ergo errare necesse est eos qui solo Luthero duce illi adversantur.

CAPUT V.

De Sacrificio Missæ, & Communionem sub utraque Specie.

Docet Ecclesia Catholica contra Sectarios Modernos, Christum in ultimâ cœnâ non tantum Sacramentum, sed etiam Sacrificium per Sacerdotes offerendum instituisse, per illa verba, *Hoc facite in meam commemorationem &c.* prout à vera & primitivæ Ecclesiæ semper intellecta fuerunt.

I. Probatum primò, ex Apostolo ad Hebræos, *cap. 7. v. 17.* ubi declarat de Christo verè dici, *Tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.* Cum autem Sacerdotis proprium munus sit offerre Sacrificium, non potest Christi Sacerdotium in Ecclesiam esse in æternum sine perpetuo Sacrificio in Ecclesia offerendo. Atqui cruentum Crucis Sacrificium semel tantum offerri potuit, cum Christus sæpius mori, & immolari nequeat. Ergo tantum restat ut perpetuò offerat per suos Ministros incruentum Missæ Sacrificium, aliàs Apostoli verba erunt ab omni veritate aliena.

Sacrificium autem illud sub specie Panis & Vini offeren-